

UCHWAŁA NR 173/2025  
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ  
z dnia 23 kwietnia 2025 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Wyborców Bezpartyjni  
Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie z wyborów do Parlamentu  
Europejskiego przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 3 lit. d ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365)

**postanawia**

**odrzuć** sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Wyborców Bezpartyjni Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r., **z powodu** naruszenia art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, w związku z nieudzieleniem pełnych wyjaśnień na pytania Państwowej Komisji Wyborczej, co uniemożliwiało potwierdzenie zgodności gospodarki finansowej Komitetu Wyborczego z przepisami Kodeksu wyborczego.

**Uzasadnienie**

Komitet Wyborczy Wyborców Bezpartyjni Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie przedłożył sprawozdanie finansowe Państwowej Komisji Wyborczej z zachowaniem terminu określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego. Sprawozdanie sporządzone zostało zgodnie ze wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. poz. 2065). Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą. Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego, nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień Komitetu, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Wyborców Bezpartyjni Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie wykazał w sprawozdaniu, że w okresie sprawozdawczym pozyskał przychody w wysokości 83 813,16 zł. Większość wpłat dokonanych na rzecz Partii w okresie sprawozdawczym pochodziła, zgodnie z art. 132 § 3 Kodeksu Wyborczego, od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie określonym w art. 129 § 2 Kodeksu wyborczego.

W dniach 31 maja 2024 r. oraz 3 czerwca 2024 r. na rachunek bankowy wpłynęły wpłaty od 2 osób fizycznych w wysokości 30,00 zł oraz 200,00 zł. Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się o wyjaśnienie, czy wpłaty te spełniają wymagania art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego, gdyż dla obu wpłat, w historii rachunku bankowego Komitetu brak jest pełnych danych identyfikujących wpłacających.

W odpowiedzi pełnomocnik finansowy zacytowała fragment sprawozdania biegłego rewidenta, nie odpowiadając na zadane pytanie.

Powyższe oznacza, że Komitet nie zna faktycznego miejsca zamieszkania darczyńców co w konsekwencji oznacza że nie jest w stanie potwierdzić, że osoby te spełniają wymogi art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego. W związku z brakiem potwierdzenia, że wpłaty te spełniają wymogi Kodeksu wyborczego, Państwowa Komisja Wyborcza nie może uznać tych wpłat za zgodne z przepisami ustawy.

Przyjęcie przez Komitet środków finansowych z naruszeniem przepisu art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego w łącznej kwocie 230,00 zł, stanowi naruszenie art. 144 pkt 3 lit. d Kodeksu wyborczego powodujące odrzucenie sprawozdania, jednakże w związku z art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego, wpłaty te nie przekraczają 1% przychodów, co pozwalałoby na przyjęcie sprawozdania Komitetu ze wskazaniem uchybienia.

Środki pozyskane przez Komitet Wyborczy gromadzone były, zgodnie z art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego, na jednym rachunku bankowym Komitetu, o numerze 98 1600 1462 1717 8301 4000 0001, prowadzonym w BNP Paribas S.A. Do umowy rachunku bankowego zostały wprowadzone zastrzeżenia wskazane w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

Komitet w sprawozdaniu wykazał, że jego wydatki lub koszty wyniosły 83 812,91 zł.

Komitet w sprawozdaniu wykazał, że jego koszty administracyjne wyniosły 36,00 zł i zostały przeznaczone na pokrycie kosztów mediów w wysokości 30,00 zł, oraz 6,00 zł z tytułu korzystania z domeny na której umieszczono stronę Komitetu wyborczego.

Jako koszty usług obcych Komitet wykazał kwotę 77 140,83 zł. Koszty te zostały według sprawozdania Komitetu poniesione na:

- przygotowanie i zamieszczenie ogłoszeń oraz artykułów sponsorowanych w dziennikach i czasopismach: 931,00 zł,
- emisję radiowych ogłoszeń, spotów, audycji itp.: 1888,05 zł,
- przygotowanie i wykonanie (w tym prace koncepcyjne i projektowe) telewizyjnych ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.: 6227,00 zł,
- emisję telewizyjnych ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.: 11 455,00 zł,
- przygotowanie i wykonanie (w tym prace koncepcyjne i projektowe) plakatów, ulotek, billboardów itp.: 37 737,44 zł,
- usługę dystrybucji i ekspozycji plakatów, ulotek, billboardów itp.: 240,57 zł,
- publikację w Internecie ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.: 14 594,00 zł,
- wynajęcie sal, innych pomieszczeń lub powierzchni na cele inne niż spotkania wyborcze: 922,50 zł,
- wynajęcie, zakup, transport, montaż, obsługa sprzętu, w tym urządzeń telekomunikacyjnych i audiowizualnych na cele inne niż spotkania wyborcze: 2681,40 zł,
- noclegi: 290,00 zł,
- pozostałe koszty poniesione na usługi obce: 173,87 zł,
- pozostałe wydatki lub koszty: 6636,08 zł

Wydatki Komitetu dokonywane były w terminach określonych w art. 129 § 3 Kodeksu wyborczego i mieściły się w limitach określonych w jego art. 135 i 136.

Z informacji Pełnomocnika Finansowego Komitetu wynika, że Komitet posiadał stronę internetową. Jednak w pozycjach 28 i 29 sprawozdania finansowego nie zostały uwzględnione jakiegokolwiek koszty wynikające z utworzenia, administrowania i prowadzenia strony internetowej Komitetu.

Państwowa Komisja Wyborcza wskazuje, że w pozycji 68 sprawozdania finansowego (Pozostałe tytuły, niewymienione w pozycjach 63-66, wraz ze świadczeniami nieodpłatnymi, w tym świadczeniami wymienionymi w art. 132 § 5 oraz art. 133 ustawy

z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy) Komitet wykazał „00,00”, co oznaczałoby, że Komitet nie przyjmował żadnych tego typu korzyści. Jednak po analizie dokumentów finansowych Komitetu Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, że Komitet dokonał zakupu nie mniej niż 460 sztuk banerów za kwotę nie mniejszą niż 18 901,04 zł. W dokumentacji finansowej Komitetu znajdują się potwierdzenia zakupu powierzchni niezbędnej do eksponowania wyłącznie 3 banerów Komitetu. Skoro zatem Komitet nie wykazał przyjęcia jakichkolwiek korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym, a zatem także tych dozwolonych, wskazanych w art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, polegających między innymi na nieodpłatnym udostępnianiu miejsc do ekspozycji materiałów wyborczych przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej w zakresie reklamy, należało wyjaśnić, kto i środkami w jakiej wysokości finansował powierzchnię niezbędną do umieszczenia tych banerów, jak i ich uprzątnięcie.

W odpowiedziach na zadane przez Państwową Komisję Wyborczą pytania w tej kwestii Pełnomocnik Komitetu Wyborczego stwierdziła z jednej strony, że „Komitet wyborczy wyborców opierał się na działalności zarejestrowanych kandydatów, działając na podstawie art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego”. Ponadto Komitet w odpowiedzi poinformował że zwrócił się do kandydatów o udzielenie wyjaśnień w sprawie liczby zamawianych banerów, a także na pytanie Państwowej Komisji Wyborczej o wskazanie miejsc ekspozycji zamówionych banerów, Komitet odpowiedział że nie mając liczby banerów, podanie miejsc reklamowych nie może być wskazane bez odpowiedzi kandydatów.

Tym samym Pełnomocnik Finansowy Komitetu Wyborczego Wyborców Bezpartyjni Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie potwierdziła, że nawet nie mając pełnej wiedzy co do tego, gdzie będą umieszczane jego banery, kto je będzie rozpowszechniał, w jaki sposób będzie odbywała się ich dystrybucja, wykorzystywał te podmioty do swoich celów, udostępniał im swoje materiały w celu ich dystrybuowania. Oznacza to niewątpliwie, że Komitet – nie mając wiedzy co do tego, kto te korzyści świadczył na jego rzecz (dystrybuował materiały, udostępniał powierzchnię do tego niezbędną itp.) świadomie przyjmował korzyści majątkowe także od innych podmiotów niż wymienione w art. 132 § 5 pkt 4 Kodeksu wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza, opierając się na danych wynikających z dokumentów finansowych Komitetu, w których uwzględnione zostały koszty powierzchni opłaconej przez Komitet w celu ekspozycji jego materiałów wyborczych ustaliła, że wartość korzyści majątkowych

o charakterze niepieniężnym przyjętych przez Komitet Wyborczy wbrew regulacjom prawnym przywołanego art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, polegających na dystrybucji tych materiałów i na przyjęciu powierzchni do umieszczania banerów oraz ich uprzątnięcia od podmiotów innych niż wymienione w tym artykule z pewnością stanowi nie mniej niż 5% wartości tych banerów, tj. 945,05 zł. Powyższego oszacowania minimalnej wartości przyjętych nielegalnie korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym dokonano z dużą ostrożnością opierając się – jak wyżej wskazano – przede wszystkim na dokumentach finansowych tego Komitetu, a także na danych ze sprawozdań komitetów wyborczych uczestniczących w tych samych i innych wyborach.

Zatem mając na uwadze to, że Komitet niewątpliwie przyjął korzyści majątkowe o charakterze niepieniężnym z naruszeniem przepisów art. 132 § 3-6 Kodeksu wyborczego o łącznej wartości nie niższej niż 945,05 zł, tj. przekraczającej wartość, o której jest mowa w art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego, jako tej, której nieprzekroczenie pozwala na przyjęcie sprawozdania Komitetu ze wskazaniem uchybień, sprawozdanie to podlega odrzuceniu także na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. d Kodeksu wyborczego.

Wartość korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym przyjętych przez Komitet (co najmniej 945,05 zł) powinna zostać wykazana w pozycji 22 sprawozdania i ujęta w jego pozycji 16.

Powyższa analiza oznacza również ponad wszelką wątpliwość, że sprawozdanie Komitetu nie odpowiada stanowi faktycznemu, co narusza ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. To uchybienie, zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, nie stanowi jednak przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Pełnomocnik Wyborczy Komitetu nie zawiadomił Państwowej Komisji Wyborczej o adresie strony internetowej Komitetu. Stanowi to naruszenie art. 102 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którymi pełnomocnik wyborczy w terminie 3 dni od dnia upływu terminu na zgłoszenie do rejestracji list kandydatów lub kandydata, zawiadamia ten organ o adresie strony internetowej, na której zobowiązany jest prowadzić rejestry zaciągniętych kredytów oraz wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia postanowienia

o zarządzeniu wyborów. Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego również to uchybienie nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że w celu zachowania szczególnej staranności i rzetelności prowadzonego badania, poza dogłębną i precyzyjną analizą sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Wyborców Bezpartyjni Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie oraz dołączonej do niej dokumentacji finansowej, na podstawie art. 144 § 3 Kodeks wyborczy, zwracała się także z szeregiem pytań i prośbami o wyjaśnienia w kwestiach dotyczących jego finansowania. Pełnomocnik Finansowy Komitetu nie udzieliła odpowiedzi na wszystkie przesłane do niej pytania, na pozostałe odpowiadała natomiast w znacznej części w sposób zdawkowy, nieodnoszący się do meritum tych spraw, nierozwiewający wątpliwości w kwestiach będących przedmiotem tych pytań.

Należy w tym miejscu odwołać się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, który stwierdził, że jeżeli partia (czy komitet wyborczy) nie uzyskał żadnych środków z niedozwolonych źródeł, to nic nie stało na przeszkodzie złożeniu stosownych wyjaśnień i dowodów w sprawie wykazujących i potwierdzających legalność jej finansowania. Komitet nie udzielił wyczerpujących, wystarczających odpowiedzi na zadawane mu pytania, jak i nie przedstawił niezbędnych dowodów w tych sprawach. Nie udzielił też wystarczających wyjaśnień w tych sprawach w celu udowodnienia, że nie przyjmował w sposób sprzeczny z prawem wartości niepieniężnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2008 r., III SW 7/08). Zatem nie tylko nieudzielenie w ogóle wyjaśnień na pytania kierowane do komitetu przez Państwową Komisję Wyborczą, ale także ich udzielenie, ale w sposób niepozwalający na stwierdzenie, że jego gospodarka finansowa prowadzona była zgodnie z prawem, uprawnia do przyjęcia domniemania, że Komitet to prawo naruszył, szczególnie, jeśli wskazują na to inne dokumenty załączone do sprawozdania. W innym postanowieniu Sąd Najwyższy stwierdził wręcz, że brak wyjaśnienia niezgodności finansowych przez komitet wyborczy rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń prawa skutkujących odrzuceniem sprawozdania finansowego (por. postanowienie z dnia 14 października 2008 r., III SW 10/08).

Regulacje Kodeksu wyborczego określające przesłanki odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu wyborczego są jednoznaczne i w przypadku naruszenia przez Komitet przywołanego wyżej art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, decyzję

Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu uzależniają wyłącznie od stosunku środków pozyskanych lub wydatkowanych przez komitet niezgodnie z prawem do ogólnej kwoty przychodów tego komitetu. Jeżeli wysokość 1% ogólnej kwoty przychodów została przekroczona, Państwowa Komisja Wyborcza nie ma żadnego marginesu na ocenę tego, czy naruszenie to nastąpiło z winy osoby dokonującej operacji finansowych, a także czy osoba odpowiedzialna za te operacje działała pod wpływem błędu, zmęczenia czy stresu. Przepisy Kodeksu wyborczego w tej kwestii nie mają charakteru zaleceń, lecz bezwzględnie obowiązują.

Nie pozostawia zatem wątpliwości to, że Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziwszy to naruszenie prawa zobowiązana jest odrzucić sprawozdanie finansowe Komitetu, albowiem środki pozyskane lub wydatkowane przez Komitet z naruszeniem przepisów przekroczyły łącznie 1% przychodów Komitetu. Nie mają przy tym znaczenia okoliczności, w jakich środki te zostały pozyskane lub wydatkowane nielegalnie przez Komitet. Przepis ten – poza proporcją środków pozyskanych z naruszeniem prawa do łącznych przychodów komitetu – nie pozostawia żadnego pola do uznaniowości w stosunku do błędów popełnionych w sprawozdaniu finansowym komitetu.

Mając powyższe na uwadze sprawozdanie Komitetu nie może zostać przyjęte i należy je odrzucić.

Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza wskazuje, że zgodnie z art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego, korzyści majątkowe przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów tego Kodeksu podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość. Na podstawie art. 149 § 4 Kodeksu wyborczego, Komitetowi Wyborczemu Wyborców Bezpartyjni Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby Komitetu, równowartości korzyści przyjętych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego. Potwierdzenie wpłacenia równowartości tych korzyści, tj. środków w kwocie 1175,05 zł tj. (230,00 zł + 945,05 zł) Komitet zobowiązany jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niedokonania dobrowolnej ich wpłaty, wszczęte zostanie postępowanie określone w art. 149 § 6 Kodeksu wyborczego.

Po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, załączonych do niego dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta Państwowa Komisja Wyborcza, postanowiła jak w sentencji.

**Od niniejszego postanowienia Pełnomocnikowi Finansowemu Komitetu Wyborczego Wyborców Bezpartyjni Samorządowcy – Normalna Polska w Normalnej Europie przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.**

Przewodniczący  
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak  
(dokument podpisany elektronicznie)